

OPINIA
KRAJOWEJ RADY SĄDOWNICTWA

z dnia 22 marca 2016 r.

**w przedmiocie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o Krajowej Szkole
Sądownictwa i Prokuratury oraz niektórych innych ustaw**

Po zapoznaniu się z treścią przedłożonego projektu – pomimo uchwalenia ustawy przez Sejm w dniu 18 marca 2016 r. – Krajowa Rada Sądownictwa zgłasza następujące uwagi.

W przekonaniu Krajowej Rady Sądownictwa zasadne wydaje się uzupełnienie proponowanego brzmienia ust. 5a art. 12 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2012 r., poz. 1230 z późn. zm.) przez jednoznaczne wskazanie, że kadencja Dyrektora Krajowej Szkoły trwa 5 lat a odwołanie z powodów określonych w tym przepisie następuje przed jej upływem. Przy czym zastrzeżenia Krajowej Rady Sądownictwa budzi propozycja przywrócenia dopuszczalności odwołania Dyrektora Krajowej Szkoły, „jeżeli nie realizuje obowiązków związanych z pełnioną funkcją”. W tym zakresie aktualność zachowuje stanowisko Krajowej Rady Sądownictwa wyrażone w opinii z dnia 12 czerwca 2008 r. w przedmiocie projektu ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (użyte sformułowanie jest nieostre).

Krajowa Rada Sądownictwa nie popiera propozycji zmiany ustawy z dnia 9 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 694) w zakresie, w jakim przewiduje przedłużenie okresu funkcjonowania aplikacji ogólnej (nabór na tę aplikację miałby zostać przeprowadzony jeszcze w 2017 r.). Krajowa Rada Sądownictwa wielokrotnie sygnalizowała konieczność zniesienia aplikacji ogólnej (m.in. w opinii z dnia 5 grudnia 2012 r. w przedmiocie projektu założeń projektu ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury, ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ustawy o prokuraturze), jako nie realizującej założonych celów, dla których została wprowadzona, przy jednoczesnym generowaniu ogromnych kosztów ze środków publicznych. W uzasadnieniu przedłożonego projektu nie wyjaśniono, dlaczego rozwiązania prawne wprowadzone ustawą z dnia 9 kwietnia 2015 r. (znoszące aplikację ogólną) „rodzą obawy o efektywność szkolenia kandydatów na sędziów i prokuratorów”, nie uzasadniono też tezy, jakoby dotychczasowy model aplikacji „dobrze

funkcjonował” a jego dalsze utrzymywanie (mające na celu – jak wynika z treści uzasadnienia – „dokonanie gruntownego przeglądu stanu prawnego (...) oraz wprowadzenie stosownych zmian”) miało służyć poprawie funkcjonowania sądownictwa i prokuratury. W uzasadnieniu projektu podniesiono, że obawy o efektywność szkolenia aplikantów budzi także przekazanie organizacji praktyk prezesom sądów okręgowych i prokuratorom okręgowym i, wynikające z tego, tylko częściowe podporządkowanie aplikanta Dyrektorowi Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury. W ocenie Krajowej Rady Sądownictwa pogląd ten, jako nieuzasadniony, nie zasługuje na aprobatę.

Wątpliwości budzi także propozycja zmiany ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 133 z późn. zm. – dalej jako u.s.p.) poprzez dodanie art. 25a, zgodnie z którym pierwsze przydzielenie stanowiska asesorskiego lub pierwsze przekształcenie stanowiska sędziowskiego w stanowisko asesorskie miałyby nastąpić po 30 października 2017 r. W przekonaniu Krajowej Rady Sądownictwa asesura jest niezbędnym okresem sprawdzenia umiejętności praktycznego wykorzystania zdobytej wiedzy oraz predyspozycji osobowościowych osób pretendujących do służby sędziowskiej. W interesie wymiaru sprawiedliwości jest, aby stanowiska asesorskie zostały utworzone jak najszybciej. W tym zakresie należy zwrócić uwagę, że Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego, działając na podstawie art. 20a § 4 u.s.p. w zw. z art. 29 § 1 i § 3 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1647 z późn. zm.), obwieścił 25 lutego 2016 r. o wolnych stanowiskach asesorskich w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Warszawie (Monitor Polski z 4 marca 2016 r., poz. 213), Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Lublinie (Monitor Polski z 7 marca 2016 r., poz. 218) i Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Kielcach (Monitor Polski z 7 marca 2016 r., poz. 219).

Krajowa Rada Sądownictwa pozytywnie odnosi się zaś do propozycji wyposażenia aplikanta aplikacji prokuratorskiej w uprawnienia do wykonywania czynności asystenta prokuratora i występowania przed sądem rejonowym, w tym w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach, w których postępowanie przygotowawcze zakończyło się w formie dochodzenia (projektowany przepis art. 10a ustawy z dnia 9 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury oraz niektórych innych ustaw), a także do propozycji informowania Ministra Sprawiedliwości przez prezesa sądu apelacyjnego o planowanym zwolnieniu stanowiska sędziowskiego w sądzie działającym na obszarze danej apelacji przez sędziego, który przechodzi w stan spoczynku po osiągnięciu wymaganego

wieku (projektowany przepis § 2 art. 20a u.s.p.). Rada aprobeuje również propozycję zastąpienia sformułowania „stanowisko zwolnione” sformułowaniem „stanowisko zwalniane”, w kontekście usprawnienia procedury obwieszczenia o wolnych stanowiskach sędziowskich (proponowany przepis § 3 art. 20a u.s.p.).